

Concentratiekanon of stoorzender?

Rages zijn bijna niet bij te benen. Loom, Heeleys, Pokémonkaarten... en nu is er de fidget spinner: een draaischijf die je tussen twee vingers klemt en draait als een tol. Het speeltje zou bijdragen aan concentratie, maar in de Verenigde Staten wordt het juist al verbannen van scholen, vanwege de afleiding die het veroorzaakt.

5

Gekkenhuis

De fidget spinner, in het Nederlands vrij vertaald: 'wriemeldraaier', werd al in 1993 bedacht door de Amerikaanse Catherine Hettinger, in een poging om haar drukke zevenjarige kind wat in te tomen. Het ongeluk wil dat deze Catherine Hettinger in 2005 haar patent heeft opgegeven – ze kon het geld dat ze daarvoor jaarlijks moest ophoesten niet betalen. Hierna gingen andere speelgoedmakers met het concept aan de haal en intussen spinnen zij garen bij het speeltje.

15

Bij importeur Johntoy is het al een paar weken één groot 'gekkenhuis'. 'Het is knokken om het speeltje geleverd te krijgen,' zegt directeur-eigenaar Angelo Cillekens. 'Als er even een partij uit China op de markt komt, is die zo weer weg. Vanmorgen waren dat er in een paar uur 30.000 en vanmiddag 100.000. Intussen heb ik twee nieuwe partijen van 120.000 stuks ingekocht. Winkeliers komen van heinde en verre, ook uit België en Duitsland, om ze bij ons op te halen.'

20

Warme broodjes

Ook Gijs Verhoeff, speelgoedinkoper bij Bol.com, merkt dat vooral de afgelopen paar weken dit speelgoed als warme broodjes over de toonbank gaat. 'Het is echt heel bijzonder hoe razendsnel deze hype zich ontwikkelt,' vertelt hij. 'Normaal verschepen we onze producten, maar momenteel vliegen we de fidget spinners in om ze sneller hier te krijgen. Op dit moment is 'fidget spinner' de meest gebruikte zoekterm op onze site en op nummer twee staat 'fidget'.' Het succes van het speelgoed zit volgens Verhoeff in de eenvoud. 'Je kunt er heel makkelijk heel veel lol aan beleven. Daarnaast leent het zich goed voor YouTube omdat je er trucjes mee kunt laten zien, wat ervoor zorgt dat het enorm gedeeld wordt.' Bijkomend voordeel is tot slot de prijs: voor 5 tot 15 euro kun je er al een bemachtigen.

25

Onder- en overprikkeld

De fidget spinner werd oorspronkelijk ontworpen om hyperactieve, angstige of autistische kinderen te helpen ontspannen en concentreren. Kinderen die onderprikkeld zijn, hebben soms juist wat nodig om in de klas alert te worden. Pedagoog Monique Thoosen zegt hierover: 'Die kinderen worden vaak weggezet als dromerig of ongeïnteresseerd, maar eigenlijk hebben ze even iets van buiten nodig om hun lichaam wakker te schudden. Met zo'n speeltje in hun hand, kunnen ze bij een uitleg van de meester wel ineens opletten. En het tegenovergestelde geldt eigenlijk voor de overprikkelde kinderen: zij worden juist rustiger als ze iets te friemelen hebben.'

35

Cathelijne Windervanck, directeur van het ADHD-centrum Nederland, is dan ook enthousiast.

'Kinderen met ADHD hebben sterke motorische impulsen die moeilijk te remmen zijn, dus staan ze de

40 halve dag op hun kop. De fidget spinner kan die impulsen kanaliseren.’ De juf van Windervancks eigen kinderen heeft al een doos gekocht voor in de klas. ‘Ik vind dat geweldig. Uit onderzoek blijkt dat beweging het brein stimuleert en dit is dus echt een win-win situatie voor zowel docent als leerling. Windervanck denkt dat de spinner ‘meer rust in het brein en in de omgeving geeft’.

Niet iedereen enthousiast

45 Niet iedereen is echter onverdeeld enthousiast over het succes van de fidget spinners. Heleen Slagter, universitair hoofddocent psychologie aan de Universiteit van Amsterdam, had er meer moeite mee toen ze de spinner 's ochtends in de jaszakken van haar kinderen zag glijden. ‘Maar mama, dit speeltje is heel goed voor de concentratie, dat zeggen deskundigen,’ wierp haar zoon toen tegen. ‘Ik begon daarop tegen te sputteren.’ Slagter doet onderzoek naar hoe aandacht werkt in het brein en is daarom sceptisch over de werking van het speeltje. ‘Dat ronddraaien leidt alleen maar af van werk of les. Je bent met een andere taak bezig: dat ding moet toch blijven draaien.’

50 Wie inzoomt op de hersenen, komt erachter dat mensen heel moeilijk twee dingen tegelijk kunnen doen, weet Slagter. ‘Je kunt wel switchen van de ene naar de andere taak. Onderzoek laat zien dat je daarvoor schakeltijd nodig hebt (tussen beide taken). Als je speelt in de klas, en je moet daarna weer terug naar je schoolwerk, denk je: waar was ik ook alweer? Dat zorgt ervoor dat je je werk langzamer en minder goed doet.’

Geweerd uit de klas

Waarschijnlijk zal het de meeste kinderen worst wezen of de fidget spinner je nu juist wel of niet helpt concentreren. Thoonsen vindt het wel jammer als de speeltjes uit de klas worden geweerd omdat nu

60 álle kinderen er eentje hebben. In Amerika is dat al het geval en ook op Gelders middelbare scholen zijn fidgets niet meer welkom in het klaslokaal. ‘Ik snap het wel, want als het een afleiding van de les wordt, dan heb je er natuurlijk niets meer aan,’ stelt Thoonsen. ‘Mijn tip aan docenten is dat ze het moeten uitleggen dat sommige kinderen er echt baat bij hebben en andere niet. Dan hebben ze er echt wel begrip voor dat de ene leerling het wel mag en de ander niet, en op het schoolplein mag

65 natuurlijk iedereen ermee spelen.’

Niet verbitterd

Terwijl de fidget spinners op steeds meer vingers ronddraaien, spaart uitvinder Catherine Hettinger voor een auto. Ze is niet verbitterd, maar blij dat het speeltje dat zij bedacht heeft, voet aan de grond krijgt, vertelt ze in de Engelse krant *The Guardian*: ‘Ik ben een techneut, niet een persoon die

70 miljoenendeals sluit.’

Naar: www.trouw.nl, www.ad.nl, www.rtlnieuws.nl.